

KREATIVITET

– viktig egenskap för en patentingenjör

– Man måste vara fristresistent för att trivas här. Och så bör man vara tekniker i botten, men egentligen tycka att det är roligare att skriva om kemi än att hålla på med kemiska experiment.

Johan Nyander, patentchef vid Eka Chemicals, har just presenterat sig själv och sina sex medarbetare.

■ Om man hade känslan av att det vilar något lite torrt, korrekt och tråkigt över en avdelning som sysslar med patent, så tas man raskt ur den villfarelsen när man kommer in på Eka Chemicals patentavdelning i Nacka strax utanför Stockholm. Kontorsrummen ser visserligen ut som vilka standardmoduler som helst och folk har många pärmar i sina hyllor, men på korridorväggarna hänger en spektakulär radda porträtt målade i vattenfärger. Det är medarbetarnas egna verk.

I kopieringsrummet möts vi av nästa konstupplevelse. Här flockas en grupp byster i keramik. Egna verk det också.

DET ÄR UPPEBART att det här gänget inte ägnar sina teambildningsövningar åt försränning eller att springa på glödande kol. Här är det en mer skapande process som står i centrum.

– Kreativitet är en av de viktigaste egenskaperna hos en bra patentingenjör, säger Johan Nyander. Det är en sak att uppfinna en ny produkt eller process, en annan att skapa ett patent kring innovationen. Frågan är om inte det senare är nog så kreativt som själva uppfinningen.

Johan Nyander har själv prövat både uppfinnarsysslan och patentskapandet, så han vet vad han själv föredrar.

– Det är fantastiskt stimulerande och belöande att hitta det rätta sättet att skydda en uppfinning, säger han.

Och Eka Chemicals är definitivt rätt arbetsplats för den som gillar att jobba med patent.

– Eka Chemicals är historiskt sett ett företag som lägger stor vikt vid innovationskraften, konstaterar Johan Nyander. Att utveckla nya produkter och processer ingår i företagets affärsidé

Från vänster: Isabella Torino Eriksson, Johan Nyander, Christer Jönsson, Maria Johansson, Hans Bäckström, Tommy Vikholm och Christina Ekroth. Vem som är vem i den konstnärliga visualiseringen av dem, porträtt som pryder korridorväggen på deras kontor, överlämnar vi till läsarna att lista ut!

skydda dem. Ett patent är i själva verket ett tillåtet, tidsbegränsat monopol som ger det uppfinnande företaget ett försprång så att det kan tjäna pengar på sin satsning.

EKA CHEMICALS SKAPAR cirka 20 nya uppfinningar per år som man söker patent på, oftast i 20 – 25 länder runt om i världen. Vanligen tar det flera år att få en patentansökan beviljad och dessutom är patent nationella rättigheter. Det betyder att Eka Chemicals har ett stort antal pågående patentärenden, för närvarande omkring 1 400 patent och 1 400 patentansökningar.

och vi är kända för att vara innovativa.

Och ska det löna sig att vara innovativ måste man kunna skydda sina uppfinningar.

– Inget företag skulle lägga stora resurser på att ta fram nya uppfinningar om de inte kunde

– Var och en av oss på patentavdelningen har flera deadlines varje vecka, säger Johan Nyander.

Det är där det nyskapade ordet "fristresistent" kommer in.

– För att trivas med det här jobbet måste man klara av att ständigt ha tidsfrister att passa. Det innebär bland annat att utrymmet för att plocka in oförutsedda arbetsuppgifter i schemat är begränsat.

Det som avgör om företaget söker patent är om uppfinningen har nyhet och uppfinningshöjd i förhållande till det som redan är känt.

– En patentansökan publiceras vanligen efter

18 månader, så vi vet ofta vad konkurrenter arbetar med. Vi kan också använda innehållet i publicerade patentansökningar och patent till att utveckla nya idéer och skapa nya affärsmöjligheter.

ETT PATENT HAR TJUGO ÅRS livslängd, vilket kan låta betryggande. Men har ett företag hittat en riktigt vinnande koncept vill man kunna fortsätta att utnyttja det så länge som möjligt. Av den anledningen, och för att det alltid finns en risk att konkurrenterna utvecklar liknande idéer, försöker man oftast utveckla förbättringar inom det vinnande konceptet och patentera dem.

Ett grundpatent kan alltså leda till ett eller flera följdpatent.

– Följdpatenten är ett viktigt medel för oss att skydda en genombrottsuppfinning över en längre tid, ett sätt att skydda oss ifrån inbryningar från andra företag, förklarar Johan Nyander.

Ett aktuellt exempel på en lyckad innovation som har levt vidare tack vare följdinnovationer och -patent är Compozil®, ett system för retention och avvattning vid papperstillverkning som utvecklades av Eka Chemicals forskare i slutet av sjuttioalet och gav överraskande goda resultat.

– Vid det här laget har grundpatentet för Compozil® gått ut, men tack vare att vi har skapat ett fyrtiotal förbättringsuppfinningar med åtföljande patent har Eka Chemicals fortfarande en mycket bra position inom detta område.

Genom åren har det förekommit flera fall då Eka Chemicals ansett att konkurrerande företag gjort intrång i företagets patent. Eka Chemicals avslutade i vintras en nära fem år lång patenttvist mot det amerikanska företaget Nalco genom förlikning. En av tvistefrågorna var huruvida Nalco gjorde intrång i två av Eka Chemicals patent som skyddar Compozil®.

– Tvisten ledde till patentträttegångar i flera länder i Europa och USA. En så omfattande patenttvist involverade naturligtvis väldigt många personer inom företaget. Jag är glad och stolt över det stora engagemang som alla inom företaget visade, konstaterar Johan Nyander, som drivit processen tillsammans med Maria Norell, Zaid Schöld och Byron Smith.

ATT FORMULERA OCH SÖKA patent är två av patentavdelningens huvuduppgifter. En tredje är att invända mot andra företags beviljade patent. I arbetet ingår dessutom patentintränsutredningar, avtalshandlingar, patentkonflikthantering och att ge patentutbildning inom företaget.

– Vi använder ungefär 10-15 procent av vår tid till att formulera nya patentansökningar och 10 procent till att invända mot andras patent. Det mesta av vår tid, cirka 50-60 procent, ägnar vi åt att försvara Eka Chemicals patentansökningar inför olika patentverk världen över. Det gör vi bland annat genom att argumentera för att uppfinningen i patentansökan har nyhet och uppfinningshöjd. Det gäller att vara kreativ, varje dag, säger Johan Nyander.

Text & foto: Margareta Jonilson